

30 januari 2008

**Toespraak gehouden door Professor Jan Wouters,
Voorzitter Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen**

***Op de officiële installatievergadering van de
Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen***

Mevrouw de Minister,
Mijnheer de Minister,
Mevrouw de Secretaris-Generaal,
Mevrouw de Administrateur-Generaal,
Mevrouw de Voorzitter,
Geachte Leden,
Dames en heren,

Als Voorzitter van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen heet ik u allen hartelijk welkom op deze officiële installatievergadering van de Raad. Mijn uitdrukkelijke dank gaat uit naar Minister Bourgeois en Minister Ceysens die hier vandaag persoonlijk aanwezig zijn om de officiële start van de Raad te vieren. Ik verwelkom eveneens de kabinetschefs en medewerkers van de bevoegde kabinetten en de leidende ambtenaren van de door de Raad bestreken beleidsdomeinen. 'Last but not least' richt ik mij tot de leden van de Raad om hen welkom te heten. Samen met het secretariaat zullen zij immers de motor vormen van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen.

Parallel aan de herstructurering van de Vlaamse administratie onder de noemer Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) besliste de Vlaamse Regering op 19 januari 2001 dat een herstructurering van het bestaande adviesstelsel

moest worden doorgevoerd. Om het advieslandschap te stroomlijnen werd in 2003 een Decreet tot regeling van de strategische adviesraden opgemaakt. Dit kaderdecreet bepaalt dat, in de mate van het mogelijke, per beleidsdomein één strategische adviesraad wordt opgericht. Zo'n vier jaar later, namelijk op 9 mei 2007, keurde het Vlaams Parlement het Decreet goed tot oprichting van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen. In oktober nam de Vlaamse Regering een aantal beslissingen met betrekking tot het aanstellen van de leden en de presentiegelden om de Raad operationeel te maken. Wij danken de Regering voor het in ons gestelde vertrouwen. Op 16 januari 2008 hebben de leden elkaar voor het eerst ontmoet op een eerste vergadering.

Onze Strategische Adviesraad staat nog in zijn kinderschoenen, zoveel is duidelijk. Advies verlenen over vier zeer brede en diverse beleidsdomeinen, namelijk buitenlands beleid, het beleid inzake internationaal ondernemen, internationale samenwerking en toerisme, is geen *sine cure*, zeker nu op diverse niveau's zulke fundamentele veranderingen en processen gaande zijn. Deze opgave is des te meer een uitdaging nu we verwacht worden *strategisch* advies te geven. Wat betekent dit "strategische" karakter? De decreetgever heeft dit niet voor ons omschreven. Van Dale is ons al evenmin erg behulpzaam waar hij "strategie" in eerste orde omschrijft als "kunst van oorlogvoering op grote schaal". De tweede betekenis, "een plan volgens welk men tewerk gaat", is misschien iets meer toepasselijk, maar het blijft wat schraal. Ik ga dan maar te rade bij de literatuur. Daaruit blijkt in de eerste plaats dat het begrip strategie slaat op een vermogen om afstand te nemen van het onmiddellijke, het dagdagelijkse, en om zaken in perspectief te plaatsen.

Zoals de Japanner Miyamoto Musashi het uitdrukte: in strategie is het belangrijk om verafgelegen zaken te zien alsof ze dichtbij zijn én om een afstandelijke kijk te nemen naar nabijgelegen zaken. Strategie betekent een visie ontwikkelen, en het was Jonathan Swift die stelde dat *“vision is the art of seeing what is invisible to others”*. Maar hoe doe je dat? In de allereerste plaats door een vermogen om de essentie van het bijkomstige te onderscheiden en te opteren voor dat wat echt belangrijk is. In de woorden van de beroemde Harvard-business school professor Michael Porter: *“The essence of strategy is choosing what not to do”*. In de tweede plaats door het cultiveren van een scherp inzicht in, en een fijn aanvoelen van, de uitgesproken mondiale en Europese context waarin Vlaanderen zich met één-duizendste van de wereldbevolking thans en in de toekomst bevindt. Het is makkelijk om op het verleden terug te blikken – *“Les plus belles stratégies s’écrivent au passé”* schreef Alphonse Allais. Maar dé uitdaging is Vlaanderen’s toekomstige positie in de vaart der volken van de 21ste eeuw te definiëren.

Deze wat theoretische mijmeringen mogen ons niet doen afdwalen van een aantal scherpe praktische noden van de Raad, die thans in zijn opstartfase rijzen. Er moet een secretariaat tot stand komen dat de Raad de nodige ondersteuning biedt. De procedures zijn niet bepaald lichtvoetig. Het “to do” lijstje dat me spoedig na mijn benoeming werd overhandigd, is lang. Allerlei praktische kwesties, van aanwerving, loonadministratie, financiële rapportering tot en met huisvesting, wachten nog op implementatie. Dat dit praktische luik tot een goed resultaat brengen geen gemakkelijke klus is, is ons al gauw duidelijk geworden. Hoe kan de Raad bijvoorbeeld gehuisvest worden in een gebouw van de

Vlaamse overheid als er nagenoeg geen huisvestingsmogelijkheden blijken te zijn?

Naast uitdagingen op praktisch vlak zullen ongetwijfeld talrijke uitdagingen op inhoudelijk vlak het pad van de Raad kruisen.

Hoewel de Raad nog in het prille stadium van oprichting is, werd hij al meteen gevraagd om adviezen te verstrekken. Allereerst kreeg de Raad per brief een adviesaanvraag van de Minister-President om advies te verlenen over het voorontwerp van decreet ter bevordering van duurzame ontwikkeling. Midden december volgde een tweede adviesaanvraag betreffende het ontwerp van besluit tot wijziging van de regelgeving van het decreet Toerisme voor Allen. Ook het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst betreffende de deelname van de republiek Bulgarije en Roemenië aan de Europese Economische Ruimte belandde in tussentijd op de agenda van de Raad. We zien inmiddels ook het uiterst belangrijke Verdrag van Lissabon op ons afsteveneren, en nog veel meer: indrukwekkende lijsten internationale verdragen en een goed gevulde regelgevingsagenda toerisme zullen nog dit jaar ons deel zijn.

Kortom, er staan de Raad boeiende en intense tijden te wachten, reden waarom wij alvast voor het voorjaar 2008 een driewekelijks vergadertempo hebben vastgelegd. Toch kijk ik als Voorzitter met vol vertrouwen de toekomst tegemoet. Op de eerste vergadering meende ik reeds een bijzonder positieve sfeer en dynamiek te ontwaren. Twintig leden met een erg diverse achtergrond kwamen voor de eerste keer samen. Het zal enige tijd vragen om elkaar beter te leren kennen, maar tegelijkertijd bieden die verschillende achtergronden een enorm

voordeel. Eenzelfde dossier kan vanuit verschillende invalshoeken benaderd worden, wat de kwaliteit en het maatschappelijke draagvlak van de adviesverlening enkel ten goede komt. Ook werd door de leden zelf reeds het belang aangehaald om het strategische karakter van de Raad niet uit het oog te verliezen. Het is immers de ambitie van de Raad om meer te doen dan enkel advies te verlenen naar aanleiding van een beleidsvoorstel. Een Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen moet vooruitblikken, een visie ontwikkelen, tijdig inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen, zelf initiatief nemen, etc. Zo kom ik aan het einde van deze korte interventie terug uit bij mijn eerdere beschouwingen over strategie. We zullen moeten trachten los te komen van het onmiddellijke, het dringende en dagdagelijkse, om ons proactief en prospectief te bezinnen op wat in internationale dossiers de beste strategische keuzen voor Vlaanderen zijn. En we zullen ook soms kritisch moeten durven terugblikken op het door Vlaanderen gevoerde beleid en op onze eigen strategische adviezen, want, in de woorden van Winston Churchill: *“However beautiful the strategy, you should occasionally look at the results”*.

Ik dank u.